

Л. Р. Шушко
О. П. Онишків

УКРАЇНСЬКА МОВА

Конспекти уроків

3 клас

Посібник для вчителя

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

Богдан

УДК 81.161.2(072)
Ш 55

Рецензенти:
доктор педагогічних наук, доцент
Онишків З.М.
вчитель вищої категорії, вчитель-методист
Богайчук Р.В.

Шушко Л. Р.
Ш 55 Українська мова : конспекти уроків : 3 кл. : посібник для вчителя /
Л. Р. Шушко, О. П. Онишків. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан,
2020. — 208 с.

ISBN 978-966-10-7084-3

У посібнику подано розгорнуті конспекти уроків з української мови, зміст яких відповідає Державному стандарту початкової освіти, Типовій навчальній програмі, розробленій під керівництвом О. Я. Савченко, та підручнику «Українська мова та читання. 3 клас. Ч. 1» (авт. Варзацька Л. О., Трохименко Т. О.).

Запропоновано зразки бесід під час вивчення нового матеріалу, опорні схеми, таблиці, малюнки; різні види роботи над мовним матеріалом, правилами; каліграфічні хвилинки, творчі завдання, різноманітний цікавий та ігровий матеріал.

Для вчителів початкових класів, студентів педагогічних навчальних закладів.

УДК 81.161.2(072)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути використана чи відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

ISBN 978-966-10-7084-3

© Навчальна книга – Богдан,
виключна ліцензія на видання,
оригінал-макет, 2020

ОРИЄНТОВНИЙ КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема уроку	Сторінки	Дата
ПОВТОРЕННЯ ЗА 2 КЛАС			
1	Вступ. Повторення вивченого у 2 класі. Алфавіт. Робота з орфографічним словником	7	
2	Повторення вивченого про букви і звуки. Розрізнення голосних і приголосних звуків. Звуко-буквений аналіз слів	10	
3	Поділ слів на склади для переносу. Позначення м'якості приголосних на письмі. Спостереження за словами, в яких звуків менше, ніж букв. Повторення вивченого про звуки і букви	12	
4	Вправляння у правильній вимові дзвінких приголосних звуків. Спостереження за словами, у яких звуків більше, ніж букв. Побудова розповіді за малюнком	14	
МОВА Й МОВЛЕННЯ			
5	Мова в житті народу	17	
6	Усне і писемне мовлення	19	
7	Культура мовлення. Слова ввічливості	22	
СЛОВО. ЗНАЧЕННЯ СЛОВА			
8	Слова з прямим і переносним значенням	25	
9	Слова, однакові за звучанням і написанням, але різні за значенням	28	
10	Слова, близькі за значенням (синоніми)	30	
11	Слова, протилежні за значенням (антоніми)	33	
12	Діагностична робота. Диктант	36	
БУДОВА СЛОВА			
13	Аналіз діагностичної роботи. Спільнокореневі слова. Корінь слова	37	
14	Закінчення слова, його роль у реченні	40	
15	Розвиток зв'язного мовлення	42	
16	Вправи на розрізнення спільнокоренових слів та форм того самого слова	43	
17	Основа слова. Частина основи	45	
18	Будова слова. Закріплення	49	
19	Чергування голосних звуків [о, е] → [і] у коренях слів	51	
20	Чергування голосних звуків [г, к, х] → [з', ц', с'] → [ж, ч, ш] у коренях слів	53	
21	Спостереження за вимовою слів із ненаголошеними [е], [и] в коренях. Правило написання слів із цими звуками	55	
22	Перевірка правильності написання слів з ненаголошеними голосними [е], [и] способом словозміни та добору спільнокоренових слів	58	
23	Розвиток зв'язного мовлення	60	
24	Вимова і правопис слів із ненаголошеними [е], [и], що не перевіряються наголосом. Робота з орфографічним словником	61	
25	Вимова і правопис слів із дзвінкими і глухими приголосними звуками	64	
26	Явища заміни у коренях слів дзвінких звуків глухими і навпаки	67	
27	Вправи на закріплення вимови і правопису слів із дзвінкими і глухими приголосними звуками. Приклади перевірки правопису слів типу <i>просьба, нігті</i>	69	

№ з/п	Тема уроку	Сторінки	Дата
28	Ознайомлення з префіксом як значущою частиною слів	71	
29	Префікси і прийменники. Розрізнення значень і написання однозвучних префіксів і прийменників	73	
30	Правопис префіксів <i>роз-</i> , <i>без-</i>	76	
31	Розвиток зв'язного мовлення	78	
32	Вимова і правопис слів з префіксами <i>з-</i> , <i>с-</i>	79	
33	Апостроф після префіксів	81	
34	Закріплення правила вживання апострофа після префіксів	84	
35	Суфікс. Ознайомлення із суфіксом як значущою частиною слова	86	
36	Закріплення поняття про суфікс та його словотворчу роль. Послідовність усного та письмового розбору слів за будовою	89	
37	Діагностична робота. Мовна тема. Слово. Значення слова. Будова слова	91	
ЧАСТИНИ МОВИ			
38	Аналіз діагностичної роботи. Загальне уявлення про частини мови: іменник, прикметник, дієслово, числівник, прийменник	94	
39	Розвиток зв'язного мовлення	96	
40	Добір спільнокореневих слів, які належать до різних частин мови. Розрізнення їх за закінченнями, значенням, роллю в реченні та за зв'язком з іншими словами	97	
ІМЕННИК			
41	Загальне поняття про іменник (питання, значення, роль та зв'язок з іншими словами у реченні). Іменники — назви істот та неістот	99	
42	Закріплення умінь визначати іменники — назви істот та неістот, їх роль у реченні. Навчальний усний твір	101	
43	Власні й загальні іменники. Велика буква у власних іменниках	103	
44	Поняття предметності на прикладах іменників, утворених від прикметників та дієслів. Вправи на творення іменників від прикметників і дієслів	105	
45	Змінювання іменників за числами (однина і множина). Спостереження за іменниками, які вживаються тільки в однині або в множині	107	
46	Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Перевірна робота. Усний твір	110	
47	Розвиток зв'язного мовлення	111	
48	Вправи на визначення роду іменників	112	
49	Змінювання іменників за питаннями	114	
50	Діагностична робота. Мовна тема. Іменник	117	
ПРИКМЕТНИК			
51	Аналіз діагностичної роботи. Загальне поняття про прикметник (питання, значення, роль у реченні). Значення прикметників у мовленні	119	
52	Зв'язок прикметників з іменниками. Вправи на встановлення зв'язку прикметників з іменниками	122	
53	Змінювання прикметників за числами та питаннями	124	

№ з/п	Тема уроку	Сторінки	Дата
54	Змінювання прикметників за родами. Родові закінчення прикметників	126	
55	Розвиток зв'язного мовлення	127	
56	Вправи на визначення роду і числа прикметників за іменниками. Прикметники-антоніми	128	
57	Вправи на визначення роду і числа прикметників за іменниками. Прикметники-синоніми	130	
58	Спостереження за вживанням прикметників у прямому і переносному значеннях	132	
59	Узагальнення й закріплення знань про прикметник	134	
ЧИСЛІВНИК			
60	Формування поняття про числівник	136	
61	Спостереження за функціональною роллю числівників у мовленні	138	
62	Вимова і правопис числівників	140	
63	Розвиток зв'язного мовлення	141	
64	Діагностична робота. Перевірка знань з мови. Прикметник. Числівник	142	
ДІЄСЛОВО			
65	Аналіз діагностичної роботи. Загальне поняття про дієслово	144	
66	Спостереження за роллю дієслів у реченні. Вправи на встановлення зв'язку дієслів з іменниками у тексті	146	
67	Змінювання дієслів за числами	148	
68	Змінювання дієслів за часами	150	
69	Вправи на розрізнення часових форм дієслів	153	
70	Змінювання дієслів за часами	155	
71	Розвиток зв'язного мовлення	156	
72	Змінювання дієслів за часами	157	
73	Закріплення знань про часові форми дієслова	159	
74	Написання <i>не</i> з дієсловами	160	
75	Діагностична робота. Перевірка знань з мови. Дієслово	162	
76	Аналіз діагностичної роботи. Узагальнення знань і вмій з теми «Дієслово»	164	
РЕЧЕННЯ			
77	Види речень за метою висловлювання. Звертання. Спостереження за інтонацією та розділовими знаками	165	
78	Розвиток зв'язного мовлення	167	
79	Члени речення. Головні та другорядні члени речення	168	
80	Зв'язок слів у реченні	170	
81	Узагальнення знань за розділом. Навчальний діалог	173	
82	Діагностична робота. Диктант	176	
ТЕКСТ			
83	Аналіз діагностичної роботи. Розвиток уявлень про текст. Заголовок	177	
84	Найважливіші в тексті слова	180	
85	Розвиток зв'язного мовлення	181	

№ з/п	Тема уроку	Сторінки	Дата
86	Тема і головна думка (мета) тексту	182	
87	Текст-розповідь	185	
88	Текст-опис	187	
89	Текст-міркування	189	
90	Есе	191	
91	Спостереження за ознаками художніх та наукових текстів	193	
92	Діагностична робота. Речення. Текст	195	
93	Розвиток зв'язного мовлення	196	
94	Аналіз діагностичної роботи. Повторення вивченого матеріалу	197	
ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО ЗА РІК			
95	Повторення та закріплення вивченого. Свято Матері	198	
96	Повторення вивченого за рік. Текст. Спільнокореневі слова. Головні слова в реченні. 8 травня — День пам'яті та примирення	200	
97	Повторення вивченого матеріалу. Алфавіт. Частини мови.	202	
98	Повторення вивченого за рік	204	

ПОВТОРЕННЯ ЗА 2 КЛАС

Дата _____
Клас _____

Додатковий
матеріал до уроку

УРОК 1

Тема. Вступ. Повторення вивченого у 2 класі. Алфавіт. Робота з орфографічним словником.

«Ой літечко, літо, квітами увито» (*Марійка Підгірянка*).

Мета. Ознайомити учнів з новим підручником «Українська мова»; розкрити практичне значення алфавіту для укладання словників; розвивати усне мовлення, вміння розташовувати слова в алфавітному порядку; формувати компетентність спілкування рідною мовою; виховувати старанність, інтерес до навчання.

Хід уроку

I. Вступ. Ранкова зустріч.

1. Організація класу.

Вчитель разом з дітьми утворюють коло по парах і промовляють:

- Здрастуй, друг!
- Де ти був?
- Я скучав!
- Ти прийшов!
- Добре!

2. Ознайомлення з підручником «Українська мова. 3 клас».

Вступна бесіда.

— Діти, сьогодні ми розпочинаємо мандрівку у чудесну країну Мови, де довідаємось багато нового про нашу рідну мову.

НУ, ЯК ЦЕ ПРАВИЛЬНО СКАЗАТИ?

Які слова вживати нам?
Відкрити що? Що відчиняти?
Як дати лад усім словам?
Що треба просто розгортати?
Що відкупорить, відімкнуть?
Коли слова які вживати?
І як дитині це збагнуть?
Все просто, в нас багата мова,
Для всього є свої слова.
Уважно прислухайсь до слова
І зрозумієш ці дива.
Розплющуєш, прокинувшись, очі
І відкриваєш дивний світ.
І душу відкривай охоче
Ти для добра з маленьких літ.
Вікно до сонця відчиняєш,
Для друзів двері відчиняй.
Замок у дверях відмикаєш.
Ти добре це запам'ятай!
Що закупорене тісенько,
Відкупорити треба нам.
Запам'ятай і це гарненько
І раду всім даси словам.
А книжку треба розгортати
Й перегортати сторінки.
Щоб у житті все добре знати,
Бо ж світ цікавий і дзвінкий.

Надія Красоткіна

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі,
придбайте, будь ласка, повну версію книги.